

Notiser

En stor avtalsrättslig reform i Frankrike

Den 1 oktober 2016 träder en ny reform av den franska obligationsrätten i kraft. Fler än 300 paragrafer har skrivits om. Det handlar i huvudsak om en kodifiering av den rättspraxis som utvecklats under den långa tidsperioden sedan Code Napoléon introducerades för mer än 200 år sedan. De viktigaste nya bestämmelserna handlar om lojalitet, ändrade förhållanden, prekontraktuellt ansvar, befarat avtalsbrott och påföljder på grund av avtalsbrott.

I artiklarna 1104 och 1112 finns regler om skyldighet att vara lojal och lämna adekvat information i samband med avtalsförhandlingarna och under avtalstiden.

Rörande avtals ingående klargörs i artikel 1115 att ett anbud kan återkallas innan det har nått anbudsmottagaren (dvs. snarlikt vad som gäller enligt svenska avtalslagen). Om anbudet återkallas efter att det har nått anbudsmottagaren men innan acceptfrisen löpt ut, utgår skadestånd för det negativa kontraktsintresset (artikel 1116). Detta är en skillnad jämfört med svensk rätt om ensidig bundenhet, enligt vilken anbudsmottagaren kan välja att anta anbudet och binda anbudsgivaren vid avtalet och alltså i praktiken få rätt till skadestånd för det positiva kontraktsintresset.

I artikel 1195 finns en helt ny bestämmelse om ändrade förhållanden (*imprévision*), som är snarlik delar av 36 § avtalslagen. Den innebär att ett avtal kan jämkas om det blivit oskäligt betungande på grund av oförutsebara ändrade förhållanden. Parterna kan avtala bort bestämmelsen, vilket kan uppfattas som en skillnad i förhållande till svensk rätt. Skillnaden är emellertid inte stor, eftersom parter enligt svensk rätt uttryckligen i avtalet kan fördela risken för ändrade förhållanden så att 36 § avtalslagen om ändrade förhållanden i praktiken inte blir aktuell.

Reformen innehåller särskilda bestämmelser om standardavtal. Ett standardvillkor som innebär en väsentlig obalans kan lämnas utan avseende (artikel 1171), vilket ligger i linje med 36 § avtalslagen — även om de franska reglerna inte medger möjlighet att jämka villkoret och omfattar endast standardvillkor.

Genom reformen introduceras en bestämmelse, som i stort sett motsvarar svensk rätt, med den innebörden att en part kan ställa in sin prestation vid motpartens befarade avtalsbrott (artikel 1220).

Det klargörs genom reformen att påföljden fullgörande är primär i förhållande till påföljden skadestånd (artikel 1221) samt ger en part som drabbas av ett avtalsbrott långtgående rätt att avhjälpa avtalsbrottet utan den avtalsbrytande partens godkännande.

Teoretiskt är det intressant att den nya reformen innebär att det svårbegripliga institutet "cause" avskaffas. Frågan om dess avskaffande har debatterats synnerligen intensivt av franska professorer, men torde knappast vara av praktisk betydelse.

Somliga kallar den franska reformen för en rättslig revolution. Andra tonar ner den praktiska betydelsen av reformen. För min egen del anser jag att det är bra att Frankrike underlättar för praktiskt verksamma jurister att förstå innehållet i fransk avtalsrätt genom att modernisera lagtexten och låta den återspegla vad som gäller för moderna affärsrelationer.

Christina Ramberg